

Gospodar in gospodinja

LETO 1937

1. JANUARJA

STEV. 1

Pogled nazaj

Navadno pravijo, da ne glejmo nazaj, ampak vedno le naprej. Kar je bilo, da pozabimo, oči da imejmo odprte le v bodočnost. V splošnem je to že prav. Včasih je pa vendarle dobro, pa tudi potrebno in koristno, zlasti v gospodarstvu, da ob zaključku kake dobe nekoliko postojimo in obrnemo pogled nazaj ter premostimo svoj položaj. Če smo pri tem premotrivanju dovolj natančni in resni, se nam bo jasno pokazalo, kje smo imeli v svojem gospodarstvu uspehe, kje neuspehe, v katerem oziru smo napredovali, v katerem nazadovali. Dognali bomo pa tudi vzroke morebitnih neuspehov in nazadovanja in kolikor toliko tudi vzroke morebitne lastne krivde.

Raznovrstni so gospodarski grehi in mnogo jih je. Težko, da bi bil kdo popolnoma brez njih. Zato je tako izpraševanje vesti zlasti ob koncu leta gotovo za vsakogar le koristno, ali se izvrši s pravim umevanjem in s potrebno resnostjo. Nihče namreč ni tako popoln, da bi ne bil tu in tam česa opustil, česa zanemaril, prezrl, kake ugodne prilike ne zamudil, česa predolgo ne odlašal in nazadnje važno opravilo zamudil. Malokdo je tako napreden, da bi ne bil v tej ali oni zadevi vendarle včasih preveč starokopiten, da ni upošteval potreb in zahtev sodobnega gospodarstva. Brez dvoma jih je tudi mnogo, ki niso poslušali in upoštevali dobrohotnih strokovnih nasvetov. Prav velikokrat je pa manjkalo pri tem ali onem poslu pravega prepričanja o njega potrebi in koristi; odtod tudi pomanjkanje trdne volje in potrebne vztrajnosti. — Vse to so premišljevanja, ki so koristna vsakomur, tudi najnaprednejšemu gospodarju.

Pri nobeni panogi našega gospodarstva pa tak pogled nazaj ni tako potreben, kakor pri sadjarstvu. Skoro pri vseh drugih panogah (živinoreja, vinogradništvo, poljedelstvo, travništvo itd.) so načini in pridobitve naprednega kmetovanja že po večini znani in se povsod že upoštevajo

in uveljavljajo. Le v sadjarstvu smo še vedno precej zadaj, zlasti z ozirom na napredovanje v drugih državah. Za kulturo sadnega drevja v pravem pomenu besede se pri nas splošnost še ne briga zadosti. Ponekod je komaj znana po imenu. Drugod je pa tako rekoč šele v povojih. Ni še do kraja prodrlo prepričanje, da je sadjarstvo zelo važna in pridobitna panoga, toda le tedaj če jo uvrstimo med panoge, ki zahtevajo kulturo, obdelovanje in da to kulturo v sadjarstvu tudi izvajamo.

Ne bo torej odveč, ako si izprašamo vest, v kolikor zadeva »grehe«, ki smo se z njimi zadolžili v minulem letu pri sadjarskem gospodarstvu in sadni kulturi. Vprašajmo se ali smo brali, premislili in po možnosti tudi praktično izvedli nasvete, ki so bili na temle mestu objavljeni v vsaki številki »Gospodarja in gospodinje«. Ali smo spravljali vse številke tega našega svetovalca, da bi ga imeli pri rokah, ko bi ga bilo treba vprašati za svet?

Pokličimo si v spomin, kako smo sadno drevje obdelali, kako smo ga očistili, gnojili, zatirali zajedalce; kako smo spravili pridelek, če ga je kaj bilo, kako smo ga razbrali in pripravili za trg; kako smo ga porabili doma itd.?

Ravnokar poslavljajočega se leta je bila skoro po vsej Evropi jako slaba sadna letina. Primanjkuje posebno zimskih jabolk, ki so zaradi tega tako draga kakor menda še nikoli. Večji del letošnjega sadnega pridelka je vzela slaba pomlad, na njegovo kakovost je pa jako neugodno vplivalo vlažno, toplo poletno vreme. Nekaj slabe letine moramo pripisati tudi na rovaš izredno dobre letine 1935. leta. Gotovo pa je tudi, da bi bilo marsikje več in boljšega ladja, ko bi bili sadno drevje, ki se je leta 1935. močno izrodilo, primerno gnojili in ga bolj odločno varovali zajedalcev. Manjkalo je pač kulture, posebno letos. Ker je drevje že od pomladi slabo kazalo na letino, se je negovanje

opustilo, češ kaj bom gnojil in kaj bom škropil, saj ne bo nič gori. Tako ravnanje spada med velike gospodarske grehe. Uprav takrat je drevo še posebno potrebne nege, obilne hrane in varstva, ko je dalo iz sebe v obliki žlahtnega pridelka vse, kar je premoglo.

Minula jesen je zadala našemu sadjarstvu v letošnjem letu še zadnji udarec, ki je bil pa hujši od vseh prejšnjih. Rana, ki jo je vsekali v naše sadovnjake oktoberski sneg, se bo zacelila komaj v nekaj letih, pa še to le s pomočjo in resnim prizadevanjem marljivega sadjarja. Kdor se za to rano v svojem sadovnjaku nič ne zmeni, zagreši neodpustljiv gospo-

darski greh, ker prepusti počasnemu hiranju in žalostnemu poginu svoje najboljše pomagalice v boju za gospodarski obstanek.

O gospodarski važnosti sadjarstva uverjenega sadjarja prirodne neprilike ne bodo oplašile, morebitni trenutni neuspehi ga ne bodo odvrnili od njegovega prepričanja, da je sadno drevo kulturna rastlina, ki jo je treba skrbno gojiti, ampak ga bodo v njegovem prepričanju še bolj utrdila, da se bo z večjo vnemo in odločnostjo, še tesneje in železno ustrajnostjo oprijel umnega sadjarstva. S tem si bo zagotovil obilno sadno letino, ki jo želi za prihodnje leto vsem sadjarjem.

GOSPODARSKE VESTI

CENE

g Tržne cene v Ljubljani meseca decembra.

Govedina: mesto I. vrste 10 do 12 din, mesto II. vrste 8 do 10 din, meso III. vrste 6 do 8 din za 1 kg. — Teletina: meso I. vrste 14 din, meso II. vrste 12 do 14 din za 1 kg. — Svinjina: meso I. vrste 14 do 16 din, meso II. vrste 10 do 14 din za 1 kg. Slanina domača 14 do 15 din, slanina hrvaška 15 do 16 din, salo domače 15 din, salo hrvaško 16 din, mast 18 din, šunka 18 din, prekajeno meso I. vrste 18 din, II. vrste za 16 din za 1 kg. — Drobniča: Koštrunovo meso 8 do 10 din, jagnjetina 12 do 14 din za 1 kg. — Klobase: sveže kranjske klobase 20 do 22 din, polprekajene kranjske 20 do 22 din, suhe kranjske 35 din, prekajena slanina 18 do 20 din za 1 kg. — Perutnina: piščanec 10 do 20 din komad, piščanec zaklan 22 din za 1 kg, kokoš 18 do 25 din komad, kokoš zaklana 20 din za 1 kg, petelin 18 do 20 din komad, petelin zaklan 20 din za 1 kg, raca 18 do 20 din komad, raca zaklana 20 din za 1 kg, gos 40 do 50 din komad, gos zaklana 16 do 18 din za 1 kg, golob 3 do 4 din komad, zajec domač 8 do 12 din komad. — Mleko in mlečni izdelki: mleko 2 do 2.25 din liter, maslo surovo 20 do 24 din, maslo čajno 24 do 32 din, maslo kuhano 24 do 28 din, sir bohinjski 24 din, sirček 6 din, sir polementalec 24 din, sir trapist 1a 20 din, sir trapist 1b 16 din za 1 kg. — Jajca: 1 do 1.12 din za komad. — Kruh: beli 4.50 din, polbeli 4 din, črni

3.50 din za 1 kg. — Sadje: jabolka I. vrste 10 din, II. vrste 6 din, III. vrste 3.50 din, hruške 8 din, češplje suhe 5 do 10 din, suhe hruške 4 do 6 din, orehi 6 do 8 din, orehi luščeni 17 do 18 din din za 1 kilogram.

g Mlevski izdelki v prodaji na drobno: moka št. 0, 3.25 do 3.50, moka št. 2, 3 do 3.25 din, moka št. 4, 2.75 do 3 din, moka št. 6, 2.50 do 2.75 din, kaša 4 din, ješprenj 4 din, ješprejček 5 do 7 din, otrobi 1.50 din, koruzna moka 2.25 din, koruzni zdrob 3 din, pšenični zdrob 4 din, ajdova moka I. vrste 5 din, ajdova moka II. vrste 4.50 din, ržena moka 3 din za en kg. — Žito: pšenica 180 din, rž 165 do 175 din, ječmen 155 din, oves 145 din, proso 140 din, koruza 120 do 145 din, ajda 135 din, fižol ribničan 180 din, fižol prepeličar 280 do 300 din, leča 400 do 950 din za 1 met. stot.

g Kurivo: trda drva 65—75 din, trda drva žagana 75—80 din, mehka drva 55 do 60 din za 1 prostorni meter.

g Krma: seno sladko 40—45 din, slama 35 din za 1 met. stot.

g Zelenjava: solata endivija 8 din, solata radič domač 8—10 din, zelje rdeče 2 din, zelje kislo 2.50 din, ohrovt 2 din, ližol luščen 4—5 din, čebula 2 din, krompir stari 1 din, repa 2 din, korenje 2 din, peteršilj 3 din za 1 kg.

**Kmetje! Vaša stanovna
organizacija je Kmečka
zveza!**